

Predsjednik Crne Gore

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z
O PROGLAŠENJU ZAKONA O PRIZNAVANJU PROFESIONALNIH
KVALIFIKACIJA ZA OBAVLJANJE REGULISANIH PROFESIJA

Prolašavam **Zakon o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija**, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva, na Dvanaestoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2018. godini, dana 27. jula 2018. godine.

Broj: 01-954/2

Podgorica, 30.07.2018. godine

Predsjednik Crne Gore

Milo Đukanović

Na osnovu člana 82 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Dvanaestoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2018. godini, dana 27. jula 2018. godine, donijela je

**ZAKON
O PRIZNAVANJU PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA ZA OBAVLJANJE
REGULISANIH PROFESIJA***

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

- (1) Ovim zakonom uređuje se postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija koje su stečene u državama članicama Evropske unije, Evropskog ekonomskog prostora ili Švajcarske konfederacije (u daljem tekstu: države ugovornice) radi stalnog obavljanja regulisanih profesija u Crnoj Gori, pružanja povremenih ili privremenih usluga u Crnoj Gori kod obavljanja regulisanih profesija, izdavanja Evropske profesionalne kartice, administrativna saradnja između država ugovornica, kao i druga pitanja od značaja za priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija.

Javni interes

Član 2

- (1) Priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija u Crnoj Gori vrši se u skladu sa ovim zakonom, ako međunarodnim ugovorom ili pravnim aktima Evropske unije nije drukčije uređeno.
- (2) Priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija je od javnog interesa.

Primjena

Član 3

- (1) Ovaj zakon se primjenjuje na:
- 1) državljane država ugovornica koji u Crnoj Gori žele da obavljaju regulisanu profesiju i koji su profesionalne kvalifikacije stekli u jednoj od država ugovornica ili u državi koja nije država ugovornica ali su im dokazi o formalnim kvalifikacijama bili već prethodno priznati u jednoj od država ugovornica i imaju tri godine profesionalnog iskustva u toj profesiji na teritoriji države koja im je dokaz o formalnim kvalifikacijama priznala;
  - 2) državljane država ugovornica koji su obavljali pripravnički staž van svoje države.
- (2) Ovaj zakon se ne primjenjuje na postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija notara.

Primjena pravila upravnog postupka

Član 4

- (1) U postupku priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Troškovi postupka

Član 5

- (1) Naknada za troškove nastale u postupku priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija utvrđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju administrativne takse.

Regulisana profesija

Član 6

- (1) Regulisana profesija je profesionalna djelatnost ili grupa profesionalnih djelatnosti čije je obavljanje, na način uređen zakonom i drugim propisima, uslovljeno posjedovanjem određene profesionalne kvalifikacije, a korišćenje profesionalnog naziva ograničeno na one koje ispunjavaju profesionalne kvalifikacije.
- (2) Pravo na obavljanje regulisane profesije u Crnoj Gori ima kvalifikovani stručnjak (u daljem tekstu: stručnjak) koji ima profesionalnu kvalifikaciju za obavljanje regulisane profesije i ispunjava uslove u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima koji uređuju priznavanje profesionalnih kvalifikacija u određenoj oblasti.
- (3) Regulisana profesija u Crnoj Gori se može obavljati stalno ili pružanjem povremenih i privremenih usluga.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 7

- (1) Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 8

- (1) Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:
  - 1) **dokaz o formalnim kvalifikacijama** je diploma, svjedočanstvo ili drugi dokaz o stečenoj profesionalnoj kvalifikaciji i završenom profesionalnom osposobljavanju, stečeno u državama ugovornicama, koje je izdao njen nadležni organ, u skladu sa zakonima ili drugim propisima te države;
  - 2) **druga država ugovornica** je država ugovornica, osim države Crne Gore;
  - 3) **država ugovornica porijekla** je država ugovornica u kojoj je stručnjak stekao profesionalnu kvalifikaciju, odnosno u kojoj ima registrovanu privrednu djelatnost;
  - 4) **država ugovornica domaćin** je država u kojoj stručnjak obavlja regulisanu profesiju, a u kojoj nije stekao profesionalnu kvalifikaciju, odnosno u kojoj nema registrovanu privrednu djelatnost;
  - 5) **profesionalna kvalifikacija** obuhvata formalno obrazovanje i dodatno stručno osposobljavanje i usavršavanje koje se obavlja tokom ili nakon završetka formalnog obrazovanja, a potvrđuje se dokazom o formalnim kvalifikacijama ispunjenošću uslova iz člana 23 ovog zakona ili potvrdom o kompetencijama iz člana 16 ovog zakona;
  - 6) **jedinstvena kontakt tačka** je javni elektronski informacioni i komunikacioni servis putem kojeg se na crnogorskom i engleskom jeziku pružaju informacije o postupcima i zahtjevima za pristup ili pružanje usluga zainteresovanim licima, kao i sprovode propisani postupci;
  - 7) **Informacioni sistem za unutrašnje tržište** (u daljem tekstu: IMI sistem) je sistem za administrativnu saradnju i elektronsku razmjenu informacija između nadležnih organa država ugovornica;

- 8) **profesionalni naziv** je naziv pod kojim stručnjak obavlja regulisanu profesiju;
- 9) **profesionalno iskustvo** je iskustvo stečeno u toku obavljanja određene profesije u državi ugovornici u skladu sa propisima te države, sa punim radnim vremenom ili jednako vrednovanim kraćim radnim vremenom;
- 10) **profesionalno osposobljavanje** je period stručne prakse koja se obavlja pod nadzorom stručnjaka koja je uslov za pristup regulisanoj profesiji i može se sprovoditi u toku obrazovanja ili nakon obrazovanja;
- 11) **odgovorno lice u privrednom društvu** je ovlašćeni zakonski zastupnik ili drugo rukovodeće lice u privrednom društvu;
- 12) **nadležni organ druge države ugovornice** je svaki organ koje druga država ugovornica ovlasti da izdaje ili prima dokaze o kvalifikacijama, osposobljenosti i druge dokumente ili podatke;
- 13) **nadležno udruženje** je profesionalno udruženje, komora nadležna za regulisanu profesiju odnosno organizacija;
- 14) **preovlađujući razlozi od javnog interesa** su razlozi koji su kao takvi priznati u sudskoj praksi Suda pravde Evropske unije;
- 15) **regulisano obrazovanje i osposobljavanje** je svako obrazovanje i osposobljavanje koje je usmjereno na obavljanje određene regulisane profesije i koje obuhvata jedan ili više programa koji su dopunjeni profesionalnim osposobljavanjem ili pripravničkim stažom odnosno stručnom praksom, u skladu sa posebnim propisom;
- 16) **ECTS** je evropski sistem transfera kredita, u skladu sa posebnim propisom;
- 17) **cjeloživotno učenje** obuhvata cjelokupno opšte obrazovanje, profesionalno obrazovanje i osposobljavanje, neformalno obrazovanje i neformalno učenje tokom cijelog života, koje rezultira unapređenjem znanja, vještina i kompetencija, koje može obuhvatiti i profesionalnu etiku;
- 18) **stalno obavljanje profesije** podrazumijeva da stručnjak ispunjava sve uslove za pristup regulisanoj profesiji i obavljanju profesije, u skladu sa propisima države ugovornice porijekla;
- 19) **privremeno ili povremeno pružanje usluga** podrazumijeva da pružalac usluga preko granice privremeno ili povremeno pruža usluge u državi ugovornici domaćinu.

II. PRISTUP ZA OBAVLJANJE REGULISANIH PROFESIJA

Lista regulisanih profesija

Član 9

- (1) Organ državne uprave, odnosno drugi organ uprave nadležan za određenu regulisanu profesiju (u daljem tekstu: nadležni organ) dostavlja spisak regulisanih profesija organu državne uprave nadležnom za poslove rada (u daljem tekstu: Ministarstvo), na osnovu kojih Ministarstvo sačinjava Listu regulisanih profesija.
- (2) Listu regulisanih profesija utvrđuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog Ministarstva.
- (3) Lista regulisanih profesija obuhvata pregled regulisanih profesija, nadležnih organa i propisa kojima se uređuju regulisane profesije.

Poslovi nadležnog organa

Član 10

- (1) Uslove za priznavanje profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija, kao i uslove za povremeno ili privremeno pružanje usluga se reguliše propisima kojima se uređuju regulisane profesije.
- (2) Nadležni organ:
  - 1) prima zahtjeve za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, vodi postupak i izdaje rješenja o priznavanju profesionalne kvalifikacije;
  - 2) vodi spisak izdatih rješenja o priznavanju profesionalne kvalifikacije, izjavljenih tužbi odnosno žalbi protiv izdatih rješenja i prijava pružaoca povremenih ili privremenih usluga (u daljem tekstu: pružalac usluga);
  - 3) pružiocima usluga izdaje potvrdu o obavljanju djelatnosti u Crnoj Gori, o profesionalnoj kvalifikaciji i o usklađenosti profesionalne kvalifikacije sa minimalnim uslovima osposobljenosti;
  - 4) obavještava zainteresovana lica o uslovima za obavljanje regulisanih profesija;
  - 5) jednom godišnje unosi podatke u elektronsku bazu podataka regulisanih profesija;
  - 6) saraduje sa nadležnim organima drugih država ugovornica;
  - 7) na zahtjev Ministarstva, izvještava o sprovođenju ovog zakona.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, poslove iz stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana mogu obavljati nadležna udruženja u skladu sa posebnim propisom.

Upotreba naziva profesije

Član 11

- (1) Stručnjak koji u Crnoj Gori obavlja regulisanu profesiju kod koje je određen naziv profesije, upotrebljava crnogorski naziv profesije i odgovarajuće skraćenice, u skladu sa propisima koji uređuju tu profesiju odnosno profesionalnu djelatnost u Crnoj Gori.
- (2) U slučaju da naziv profesije u Crnoj Gori određuje nadležno udruženje, državljanin države ugovornice može da upotrebljava naziv profesije koji je izdalo to udruženje odnosno njegove skraćene oblike, samo ako dostavi dokaz da je član tog udruženja.
- (3) Nadležni organ može da ograniči upotrebu određenog naziva profesije na imaoce profesionalnih kvalifikacija, ako je o udruženju ili organizaciji iz člana 22 ovog zakona službeno obavijestio Evropsku komisiju i druge države ugovornice.

Upotreba naziva kvalifikacije

Član 12

- (1) Stručnjak ima pravo na upotrebu naziva kvalifikacije i skraćenice kvalifikacije stečene u državi ugovornici porijekla.
- (2) Nadležni organ može u rješenju o priznavanju profesionalne kvalifikacije odrediti da se u nazivu kvalifikacije doda naziv i adresa organa koji je naziv dodijelio.
- (3) Ako postoji mogućnost da dođe do zamjene naziva kvalifikacije države ugovornice porijekla sa nazivom koji se upotrebljava u Crnoj Gori i za koji se zahtijeva dodatno osposobljavanje koje stručnjak nije obavio, nadležni organ može zahtijevati od stručnjaka da upotrebljava naziv države ugovornice porijekla na način koji nadležni organ utvrdi rješenjem iz člana 34 ovog zakona.

Znanje jezika

Član 13

- (1) Stručnjak kojem je u Crnoj Gori priznata profesionalna kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije mora znati crnogorski jezik ili neki od jezika koji su u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, u onom obimu dovoljnom za bavljenje tom profesijom.
- (2) Nadležni organ može sprovesti provjeru znanja jezika za one profesije koje mogu da utiču na zdravlje pacijenata ili za druge profesije u slučajevima kada postoji opravdana sumnja o dovoljnom znanju jezika stručnjaka u odnosu na njegove profesionalne djelatnosti.
- (3) Provjera znanja jezika iz stava 2 ovog člana može da se sprovede tek nakon priznavanja profesionalne kvalifikacije odnosno nakon izdavanja Evropske profesionalne kartice u skladu sa odredbama čl. 57 do 65 ovog zakona.

Priznavanje profesionalnog staža

Član 14

- (1) Ako se za pristup regulisanoj profesiji u Crnoj Gori zahtijeva završen pripravnički staž, nadležni organ priznaje pripravnički staž koji je obavljen u drugoj državi ugovornici ili u trećoj državi, pod uslovom da je pripravnički staž obavljen u skladu sa smjernicama iz stava 3 ovog člana.
- (2) Priznavanje pripravničkog staža iz stava 1 ovog člana ne zamjenjuje postojeće zahtjeve da se položi stručni ispit kako bi se ostvario pristup regulisanoj profesiji.
- (3) Nadležni organ na internet stranici objavljuje smjernice o organizaciji i priznavanju profesionalnog staža sprovedenog u drugoj državi ugovornici ili u trećoj državi, naročito u vezi sa ulogom koju ima supervizor pripravničkog staža.
- (4) Nadležni organ može da ograniči trajanje dijela pripravničkog staža koje se može obaviti van Crne Gore u skladu sa posebnim propisom.

Djelimičan pristup

Član 15

- (1) Nadležni organ može na osnovu podnesenog zahtjeva, odobriti djelimičan pristup za stalno obavljanje regulisane profesije i za povremeno ili privremeno pružanje usluga, ako:
  - 1) je stručnjak u potpunosti kvalifikovan da u državi ugovornici porijekla obavlja profesionalnu djelatnost za koju se traži djelimičan pristup u Crnoj Gori;
  - 2) bi uvođenjem dopunskih mjera za potpuni pristup regulisanoj profesiji u Crnoj Gori, stručnjak bio primoran da završi potpuni program obrazovanja i osposobljavanja u Crnoj Gori;
  - 3) se profesionalna djelatnost može objektivno odvojiti od drugih djelatnosti koje pripadaju regulisanoj profesiji u Crnoj Gori, pri čemu nadležni organ uzima u obzir činjenicu da li se profesionalna djelatnost može obavljati samostalno u državi ugovornici porijekla.
- (2) Stručnjak kojem je odobren djelimičan pristup, korisnika usluge obavještava o dozvoljenom obimu svojih profesionalnih djelatnosti.
- (3) Nadležni organ može odbiti zahtjev za djelimičan pristup ako postoji opravdana sumnja da će doći do ugrožavanja javnog interesa.

- (4) Profesionalna djelatnost djelimičnog pristupa obavlja se pod profesionalnim nazivom države ugovornice porijekla, osim ako posebnim zakonom nije drukčije uređeno.
- (5) Odredbe ovog člana ne odnose se na stručnjake koji su podnijeli zahtjev za automatsko priznavanje profesionalne kvalifikacije u skladu sa čl. 37, 41, 42 i 44 ovog zakona.

Izdavanje potvrda

Član 16

- (1) Nadležni organ izdaje državljanima Crne Gore i licima koja su u Crnoj Gori stekli profesionalnu kvalifikaciju potvrdu o tome da su njihovi dokazi o profesionalnim kvalifikacijama u skladu sa minimalnim uslovima osposobljenosti propisanim direktivama Evropske unije, kada se radi o profesijama koje se priznaju na osnovu minimalnih uslova osposobljenosti.
- (2) Na zahtjev stručnjaka, nadležni organ izdaje potvrdu o sticanju profesionalne kvalifikacije u Crnoj Gori ili o obavljanju regulisane profesije odnosno profesionalne djelatnosti u Crnoj Gori, ako ispunjava uslove.
- (3) Nadležni organ izdaje potvrdu o važenju diplome i sertifikata o profesionalnim kvalifikacijama koje su državljani Crne Gore stekli u republikama bivše SFRJ do dana međunarodnog priznanja tih republika i koju su stekli u Republici Srbiji do 25. januara 2008. godine.
- (4) Kod automatskog priznavanja na osnovu člana 41 ovog zakona, nadležni organ, pored potvrde iz stava 3 ovog člana, izdaje i potvrdu da su državljani Crne Gore u republikama bivše SFRJ do dana međunarodnog priznanja tih republika i da su u Republici Srbiji do 25. januara 2008. godine obavljali djelatnost na njihovoj teritoriji najmanje tri uzastopne godine, i to pet godina prije dana izdavanja potvrde.

III. POSTUPAK PRIZNAVANJA PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA ZA STALNO OBAVLJANJE REGULISANIH PROFESIJA

1. Opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija

Primjena opšteg sistema

Član 17

- (1) U slučajevima kada se ne može primjeniti sistem priznavanja profesionalnog iskustva iz člana 37 ovog zakona, odnosno sistema automatskog priznavanja kvalifikacija iz čl. 41, 42 i 44 ovog zakona, primjenjuje se opšti sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija.

Efekti priznavanja

Član 18

- (1) Stručnjaku se u Crnoj Gori omogućava pristup regulisanoj profesiji na osnovu kvalifikacija stečenih u drugoj državi ugovornici i to pod istim uslovima koji važe za državljane Crne Gore, ako su profesionalne kvalifikacije koje profesija obuhvata uporedive.

Pokretanje postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija

Član 19

- (1) Postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije (u daljem tekstu: postupak) pokreće stručnjak koji podnosi zahtjev (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) nadležnom organu na propisanom obrascu.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se podnijeti i elektronski, preko jedinstvene kontakt tačke.
- (3) Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici nadležnog organa.

Dokumentacija

Član 20

- (1) Uz zahtjev iz člana 19 stav 1 ovog zakona, podnosilac zahtjeva dostavlja dokaze o državljanstvu i profesionalnoj kvalifikaciji.
- (2) Pored dokaza iz stava 1 ovog člana nadležni organ može da zatraži:
  - potvrdu iz kaznene evidencije da nije osuđivan ili potvrde da mu nije izrečena privremena ili trajna zabrana obavljanja regulisane profesije, a kao dokaz uzima potvrdu izdatu u državi ugovornici porijekla ili u državi ugovornici domaćinu;
  - dokaz o opštoj zdravstvenoj sposobnosti podnosioca zahtjeva, a kao dokaz uzima potvrdu koja se u tu svrhu zahtjeva u državi ugovornici porijekla ili potvrdu koju je izdao odgovarajući organ u Crnoj Gori;
  - potvrdu o imovnom stanju podnosioca zahtjeva ili potvrde da je podnosilac zahtjeva osiguran za odgovornost u skladu sa posebnim propisom, a kao dokaz uzima potvrdu koju u tu svrhu izdaje banka, odnosno osiguravajuće društvo države ugovornice porijekla;
  - polaganje svečane zakletve ili svečane izjave, a tekst zakletve ili izjave nije moguće primijeniti na državljane drugih država ugovornica, i obezbjeđuje primjenu odgovarajućeg teksta istog značenja.
- (3) Dokazi o profesionalnim kvalifikacijama koje je izdala treća država, priznaju se kao dokazi o profesionalnim kvalifikacijama ako podnosilac zahtjeva ima tri godine profesionalnog iskustva u oblasti regulisane profesije, odnosno obavljanja profesionalne djelatnosti na teritoriji druge države ugovornice koja je priznala dokaze o profesionalnim kvalifikacijama.
- (4) U slučaju opravdane sumnje u važenje dokaza, nadležni organ može da zatraži od podnosioca zahtjeva da dokazi iz stava 2 al. 1, 2 i 3 ovog člana ne budu stariji od tri mjeseca na dan njihovog dostavljanja.

Provjeravanje dokaza

Član 21

- (1) U slučaju opravdane sumnje u vjerodostojnost dostavljenih dokaza iz člana 20 ovog zakona, nadležni organ može kod nadležnog organa druge države provjeriti njihovu vjerodostojnost ili zahtijevati ovjerene fotokopije, kao i provjeriti dokaze o ispunjenosti minimalnih uslova osposobljenosti podnosioca zahtjeva za profesionalne kvalifikacije iz člana 41 ovog zakona, koji se, u skladu sa ovim zakonom, priznaju automatski.

- (2) Ako je dokaze o formalnim kvalifikacijama izdao nadležni organ jedne države ugovornice, a uključuje osposobljavanje koje je podnosilac zahtjeva djelimično ili u potpunosti obavio u drugoj državi ugovornici, nadležni organ, usljed opravdane sumnje, može kod nadležnog organa države ugovornice koja je izdala dokaz provjeriti da li:
- 1) je program osposobljavanja koji je sproveden u državi ugovornici formalno potvrdio nadležni organ države ugovornice koja je izdala dokaz;
  - 2) je dokaz o formalnoj kvalifikaciji jednak onome koji je izdat da je osposobljavanje u potpunosti obavljeno u državi ugovornici koja je izdala dokaz;
  - 3) dokaz o formalnoj kvalifikaciji daje jednaka prava za obavljanje regulisane profesije na teritoriji države ugovornice koja je izdala dokaz.
- (3) U slučaju opravdane sumnje, nadležni organ može od nadležnog organa druge države ugovornice da zatraži potvrdu da podnosilac zahtjeva nema prekid ili zabranu obavljanja profesije zbog teže povrede pravila struke ili zbog osude za krivično djelo povezano sa obavljanjem profesije odnosno profesionalne djelatnosti.
- (4) Razmjena informacija između nadležnih organa država ugovornica vrši se preko IMI sistema, u skladu sa ovim zakonom.

Potvrda udruženja ili organizacija

Član 22

- (1) Potvrda o profesionalnim kvalifikacijama koju je izdalo udruženje ili organizacija u drugoj državi ugovornici ovlašćena za izdavanje takvih dokaza svojim članovima u državi ugovornici, smatra se za odgovarajući dokaz o formalnim kvalifikacijama.

Nivoi profesionalnih kvalifikacija

Član 23

- (1) Profesionalne kvalifikacije dijele se na nivoe A, B, C, D i E, a potvrđuju se sljedećim dokazima:
- 1) nivo A - potvrdom o kompetencijama koja potvrđuje da je imalac profesionalne kvalifikacije stekao opšte znanje na osnovu opšteg osnovnog ili srednjeg obrazovanja, odnosno potvrđuje da je završio program osposobljavanja koji nije dio svjedočanstva ili diplome ili posebnog ispita ili tri uzastopne godine obavljanja profesije u državi ugovornici u okviru zaposlenja sa punim radnim vremenom ili jednako vrednovanim kraćim radnim vremenom obavljanja profesije u okviru zaposlenja sa skraćenim radnim vremenom u prethodnih deset godina;
  - 2) nivo B - svjedočanstvom koje potvrđuje da je imalac profesionalne kvalifikacije uspješno završio:
    - srednjoškolski opšti program, koji je dopunio sa programom studija ili profesionalnog osposobljavanja, a ako se to zahtijeva, i pripravničkim stažom ili profesionalnom praksom, ili
    - srednjoškolski tehnički ili stručni program, koji je dopunio sa programom studija ili profesionalnog osposobljavanja, a ako se to zahtijeva, i sa pripravničkim stažom ili profesionalnom praksom;

- 3) nivo C - diplomom, koja dokazuje uspješno završeno:
  - osposobljavanje nakon završene srednje škole, koje traje najmanje godinu dana ili isti period sa kraćim radnim vremenom, za koji je jedan od uslova za pristup uspješno završen srednjoškolski program, potreban za upis na ustanove visokog obrazovanja ili završen srednjoškolski program jednake vrijednosti kao i profesionalno osposobljavanje, koje se može zahtijevati poslije srednjoškolskog programa, ili
  - regulisano obrazovanje i osposobljavanje ili u slučaju regulisane profesije, profesionalno osposobljavanje sa posebnom strukturom i sposobnostima koje prevazilaze za stepen one iz tačke 2 ovog stava, jednake vrijednosti kao i nivo osposobljavanja određen u alineji 1 ove tačke, ako takvo osposobljavanje obezbjeđuje uporediv profesionalni standard, kao i priprema učesnika osposobljavanja za primjereni nivo odgovornosti i zadataka, ako je uz diplomu priložena i potvrda države članice porijekla;
- 4) nivo D - diplomom koja potvrđuje uspješno završeno osposobljavanje na nivou nakon završetka srednjeg obrazovanja u trajanju od najmanje tri ili najviše četiri godine ili jednakog trajanja kada se odvija povremeno, na fakultetu ili ustanovi za visoko obrazovanje ili drugoj ustanovi koja obezbjeđuje isti stepen osposobljavanja, kao i stručno usavršavanje koje se može zahtijevati pored tog programa na nivou nakon završetka srednjeg obrazovanja;
- 5) nivo E - diplomom koja potvrđuje da je nosilac diplome uspješno završio program na nivou nakon završetka srednjeg obrazovanja u trajanju od najmanje četiri godine ili program studija jednakog trajanja kada se odvija povremeno na fakultetu ili ustanovi visokog obrazovanja ili drugoj ustanovi koja obezbjeđuje isti stepen osposobljavanja i, kada je to potrebno, da je nosilac diplome završio stručno osposobljavanje koje se zahtijeva pored tog programa na nivou nakon završetka srednjeg obrazovanja.

Jednako vrednovanje kvalifikacija

Član 24

- (1) Svi dokazi o formalnim kvalifikacijama koje je izdao nadležni organ u državi članici kojim se potvrđuje uspješno završeno osposobljavanje u državi ugovornici koje se pohađalo redovno ili vanredno u okviru formalnog programa ili izvan njega, a koje je ta država članica priznala kao ekvivalentno i koji nosiocu tih dokaza dodjeljuju jednaka prava pristupa profesiji ili obavljanja profesije ili ga osposobljavaju za obavljanje profesije, smatraju se dokazom o formalnim kvalifikacijama iz člana 23 ovog zakona.

Uslovi za priznavanje

Član 25

- (1) Podnosiocu zahtjeva može se dozvoliti obavljanje regulisane profesije pod jednakim uslovima koji važe za državljane Crne Gore, ako ima potvrdu o kompetencijama ili dokaz o formalnim kvalifikacijama iz člana 23 ovog zakona koji druga država ugovornica zahtijeva za obavljanje određene profesije odnosno djelatnosti na njenoj teritoriji.
- (2) Obavljanje regulisane profesije u skladu sa stavom 1 ovog člana može se dozvoliti i podnosiocu zahtjeva koji je obavljao određenu profesiju sa punim radnim vremenom godinu dana ili jednako vrednovanom periodu sa kraćim radnim vremenom u periodu od prethodnih deset godina u drugoj državi ugovornici koja tu profesiju ne reguliše i ima

potvrdu o kompetencijama ili dokaz o formalnim kvalifikacijama nadležnog organa te države koji potvrđuje da je podnositelj zahtjeva osposobljen za obavljanje određene profesije.

- (3) Nadležni organ kod odlučivanja uzima u obzir nivo, koji je na osnovu člana 23 ovog zakona potvrdila država ugovornica porijekla i potvrdu sa kojom država ugovornica porijekla potvrđuje da je regulisana profesija i osposobljavanje ili profesionalno osposobljavanje iz člana 23 tačka 3 alineja 2 ovog zakona jednake vrijednosti nivou iz člana 23 tačka 3 alineja 1 ovog zakona.
- (4) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, nadležni organ može odbiti priznavanje profesionalne kvalifikacije za obavljanje regulisane profesije ako potvrda o kompetenciji potvrđuje nivo iz člana 23 stav 1 tačka 1 ovog zakona, a Crna Gora za obavljanje navedenog zanimanja zahtijeva nivo iz člana 23 stav 1 tačka 5 ovog zakona.

Dopunske mjere

Član 26

- (1) Nadležni organ može zahtijevati od podnosioca zahtjeva sprovođenje jedne od dopunskih mjera za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, i to:
  - period prilagođavanja za profesionalnu osposobljenost odnosno profesionalnu djelatnost u smislu člana 28 stav 1 ovog zakona u trajanju do tri godine; ili
  - provjeru profesionalne osposobljenosti.
- (2) Sprovođenje dopunske mjere iz stava 1 ovog člana nadležni organ može da zahtijeva od podnosioca zahtjeva ako:
  - osposobljavanje koje je prošao obuhvata bitno različite sadržaje od onih koje podrazumijeva dokaz o formalnoj kvalifikaciji propisan u Crnoj Gori;
  - regulisana profesija u Crnoj Gori sadrži jednu ili više aktivnosti koje ne postoje u toj profesiji u državi ugovornici porijekla, a osposobljavanje koje se traži u Crnoj Gori obuhvata bitno različite sadržaje od sadržaja koje obuhvata potvrda o osposobljenosti ili dokaz o formalnoj kvalifikaciji podnosioca zahtjeva.
- (3) Bitno razlikovanje sadržaja iz stava 2 al. 1 i 2 ovog člana postoji ako se sadržina od suštinskog značaja za obavljanje regulisane profesije, kao i osposobljavanje koje je obavio podnositelj zahtjeva, bitno razlikuje od osposobljavanja koje se zahtijeva u Crnoj Gori.
- (4) Nadležni organ kod odlučivanja o dopunskim mjerama uzima u obzir načelo srazmjernosti, posebno kod provjere znanja, vještina i kompetencija koje je podnositelj zahtjeva stekao na osnovu profesionalnog iskustva ili cjeloživotnog učenja, a koje je vrednovao i potvrdio nadležni organ druge države ugovornice ili treće države i koji obuhvataju sadržaje koji se bitno razlikuju.
- (5) O dopunskim mjerama odlučuje nadležni organ rješenjem koje sadrži:
  - nivo profesionalne kvalifikacije zahtijevan u Crnoj Gori;
  - nivo profesionalne kvalifikacije podnosioca zahtjeva;
  - sadržaje koji se bitno razlikuju i razloge zbog kojih ti sadržaji ne mogu zamijeniti znanje, vještine i kompetencije iz stava 4 ovog člana,
  - rok za obavljanje dopunskih mjera;
  - mjerila za ocjenu uspješnosti obavljanja dopunskih mjera;
  - uslove za obavljanje perioda prilagođavanja (vrijeme trajanja i program, kao i eventualne dopune dodatnim obrazovanjem);
  - uslove za provjeru profesionalne osposobljenosti.
- (6) Podnositelj zahtjeva samostalno se opredjeljuje za jednu od dopunskih mjera iz stava 1 ovog člana.

- (7) Izuzetno od stava 6 ovog člana nadležni organ određuje dopunsku mjeru za priznavanje profesionalnih kvalifikacija u sljedećim slučajevima:
- 1) kod regulisanih profesija za čije obavljanje je potrebno detaljno poznavanje važećeg zakonodavstva u Crnoj Gori i u velikoj mjeri obuhvataju pravno savjetovanje odnosno pomoć u odnosu na to zakonodavstvo;
  - 2) ako zahtjev za priznavanje profesionalnih kvalifikacija podnosi imalac profesionalne kvalifikacije iz člana 23 stav 1 tačka 1 ovog zakona (nivo A), a zahtijevana profesionalna kvalifikacija u Crnoj Gori je iz člana 23 stav 1 tačka 3 ovog zakona (nivo C);
  - 3) ako zahtjev za priznavanje profesionalnih kvalifikacija podnosi imalac profesionalne kvalifikacije iz člana 23 stav 1 tačka 2 ovog zakona (nivo B), a zahtijevana profesionalna kvalifikacija u Crnoj Gori je iz člana 23 stav 1 tač. 4 i 5 ovog zakona (nivo D i E);
  - 4) ako podnosilac zahtjeva ne ispunjava uslove za automatsko priznavanje:
    - za doktora medicine, medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, stomatologe, veterinare, babice, farmaceute i arhitekte;
    - za arhitekte, kada podnosilac zahtjeva ima dokaze o formalnoj kvalifikaciji, koji nijesu propisani zakonom ili drugim propisom;
    - za doktore medicine i stomatologe, koji imaju dokaz o formalnim kvalifikacijama specijalizacije nakon obavljenog osposobljavanja, na osnovu kojeg su stekli naziv u skladu sa zakonom ili drugim propisom;
    - za medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, gdje takvu profesionalnu djelatnost obavljaju diplomirane medicinske sestre ili medicinske sestre sa specijalizacijom, koje su nakon obavljenog osposobljavanja stekle naziv u skladu sa zakonom ili drugim propisom;
    - za državljane trećih država, koji su stekli profesionalnu kvalifikaciju u državi koja nije država ugovornica, ali su im dokazi o formalnim kvalifikacijama već prethodno bili priznati u jednoj od država ugovornica i imaju najmanje tri godine profesionalnog iskustva u toj profesiji na teritoriji države koja im je dokaz o formalnim kvalifikacijama priznala;
  - 5) obavljanje djelatnosti iz Liste djelatnosti za priznavanje profesionalnog iskustva iz člana 36 ovog zakona kada podnosilac zahtjeva ne ispunjava uslove iz čl. 38, 39 i 40 ovog zakona, a predviđa da će kao preduzetnik ili odgovorno lice u privrednom društvu obavljati djelatnosti za koje je potrebno poznavanje, kao i primjena važećih propisa u Crnoj Gori, ako se za pristup do tih profesija isto zahtijeva i za državljane Crne Gore.
- (8) Izuzetno, nadležni organ može od podnosioca zahtjeva zahtijevati ispunjavanje obje dopunske mjere kada zahtjev za priznavanje profesionalnih kvalifikacija podnese imalac profesionalne kvalifikacije iz člana 23 stav 1 tačka 1 ovog zakona (nivo A), a zahtijevana profesionalna kvalifikacija je iz člana 23 stav 1 tačka 4 ovog zakona (nivo D).

Izbor dopunske mjere

Član 27

- (1) Podnosilac zahtjeva, u pisanoj formi, obavještava nadležni organ o dopunskoj mjeri koju je izabrao, u roku od 30 dana od dana prijema rješenja iz člana 26 stav 5 ovog zakona.
- (2) Ako podnosilac zahtjeva izabere period prilagođavanja, o tome obavještava nadležni organ i dostavlja mu dokaze gdje će obavljati period prilagođavanja i pod čijim nadzorom.
- (3) Nadležni organ potvrđuje obavljanje perioda prilagođavanja najkasnije u roku od osam dana od dana prijema obavještenja iz stava 2 ovog člana.

Period prilagođavanja

Član 28

- (1) Period prilagođavanja je period obavljanja regulisane profesije pod nadzorom osposobljenog stručnjaka za tu profesiju odnosno profesionalnu djelatnost, koji može pratiti dalje osposobljavanje podnosioca zahtjeva i adekvatno ga ocjenjivati.
- (2) Nakon isteka perioda prilagođavanja, osposobljeni stručnjak sačinjava izvještaj o stečenim znanjima, vještinama i kompetencijama podnosioca zahtjeva i dostavlja ga nadležnom organu.
- (3) Nadležni organ u roku od 20 dana od dana dostavljenog izvještaja iz stava 2 ovog člana donosi rješenje u skladu sa članom 34 ovog zakona.

Provjera profesionalne osposobljenosti

Član 29

- (1) Provjera profesionalne osposobljenosti je provjera profesionalnog znanja, vještina i kompetencija podnosioca zahtjeva, koje sprovodi ili priznaje nadležni organ i koji ocjenjuje mogućnost da li podnosilac zahtjeva može da obavlja regulisanu profesiju u Crnoj Gori.
- (2) Provjera profesionalne osposobljenosti se obavlja najkasnije šest mjeseci od dana uručenja rješenja iz člana 26 stav 5 ovog zakona.

Utvrđivanje dopunskih mjera

Član 30

- (1) Bliži način sprovođenja dopunskih mjera iz člana 26 ovog zakona utvrđuje se propisom organa državne uprave nadležnog za određenu regulisanu profesiju.

Odstupanje od izbora dopunske mjere

Član 31

- (1) Ako nadležni organ, u odnosu na određenu profesiju, smatra da je potrebno odstupiti od toga da se podnosiocu zahtjeva dozvoli da bira između dopunskih mjera iz člana 26 ovog zakona, o tome obavještava Evropsku komisiju i druge države ugovornice.
- (2) Ako Evropska komisija smatra da je odstupanje iz stava 1 ovog člana neprimjereno ili da nije u skladu sa pravom Evropske unije, u roku od tri mjeseca od prijema svih potrebnih informacija, može donijeti odluku kojom se traži da se uzdrži od preduzimanja predviđene mjere.
- (3) Ako se Evropska komisija ne izjasni u roku iz stava 2 ovog člana, nadležni organ može da odstupi od toga da podnosiocu zahtjeva dozvoli izbor dopunske mjere.

Naknada troškova za sprovođenje dopunskih mjera

Član 32

- (1) Naknada troškova za sprovođenje dopunske mjere obuhvata troškove dodatnog obrazovanja ili stručnog usavršavanja i osposobljavanja u periodu prilagođavanja i troškove provjere profesionalne osposobljenosti.
- (2) Naknadu troškova iz stava 1 ovog člana plaća podnosilac zahtjeva prije početka obavljanja dopunske mjere, a naknada ne smije da bude veća od naknade koja se za istu namjenu obavljanja profesije utvrđuje za državljane Crne Gore i ne smije prelaziti stvarne troškove postupka.

- (3) Bliži način utvrđivanja naknade troškova sprovođenja dopunske mjere uređuju se propisom organa državne uprave nadležnog za određenu regulisanu profesiju.

Mišljenje o uporedivosti profesionalne kvalifikacije

Član 33

- (1) U postupku priznavanja profesionalnih kvalifikacija, nadležni organ može da zatraži mišljenje od obrazovne ustanove, ili nadležnog udruženja o uporedivosti kvalifikacije odnosno dijela kvalifikacije podnosioca zahtjeva sa kvalifikacijom odnosno dijelom kvalifikacije koja je stečena u Crnoj Gori i koja je uslov za obavljanje regulisane profesije.
- (2) Mišljenje iz stava 1 ovog člana daje se u roku od 20 dana od dana kada ga nadležni organ zatraži.
- (3) Mišljenje o uporedivosti kvalifikacije iz stava 1 ovog člana, nije obavezujuće za nadležni organ prilikom donošenja rješenja.

Rješenje o priznavanju profesionalnih kvalifikacija

Član 34

- (1) Nadležni organ donosi rješenje o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje određene regulisane profesije u Crnoj Gori:
- 1) ako na osnovu zahtjeva i dokaza utvrdi da profesionalne kvalifikacije podnosioca zahtjeva odgovaraju profesionalnim kvalifikacijama koje se zahtijevaju za obavljanje određene regulisane profesije odnosno profesionalne djelatnosti u Crnoj Gori, ili
  - 2) kada podnosilac zahtjeva dostavi dokaz o uspješno obavljenom periodu prilagođavanja ili provjeri profesionalne osposobljenosti.
- (2) Nadležni organ rješenjem odbija zahtjev podnosioca, ako:
- 1) ni sa uvođenjem dopunskih mjera iz člana 26 ovog zakona ne može da stekne odgovarajuću kvalifikaciju u Crnoj Gori; ili
  - 2) u roku ne sprovede dopunske mjere iz člana 26 ovog zakona.
- (3) Pravo na obavljanje određene regulisane profesije u Crnoj Gori podnosilac zahtjeva stiče kada ispuni i druge uslove, ako su ti uslovi propisani posebnim zakonom.

Rokovi u postupku

Član 35

- (1) Nadležni organ, u roku od tri dana od dana prijema zahtjeva sa dokazima iz čl. 19 i 20 ovog zakona, može pozvati podnosioca zahtjeva da isti dopuni u roku od 30 dana.
- (2) Ako podnosilac zahtjeva ne dopuni zahtjev u roku iz stava 1 ovog člana, nadležni organ će ga odbiti kao neuredan.
- (3) Nadležni organ rješenjem odlučuje o zahtjevu iz stava 1 ovog člana u roku od tri mjeseca od dana prijema urednog zahtjeva.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, u postupku opšteg sistema priznavanja profesionalnih kvalifikacija ili u postupku priznavanja profesionalnog iskustva iz člana 37 ovog zakona, zbog zahtjevnosti postupka rok se može produžiti za još mjesec dana.
- (5) Protiv rješenja nadležnog organa, podnosilac zahtjeva ima pravo na pravni lijek u skladu sa posebnim zakonom.

2. Sistem priznavanja profesionalnih kvalifikacija na osnovu profesionalnog iskustva

Liste djelatnosti za priznavanje profesionalnog iskustva

Član 36

- (1) Profesionalna kvalifikacija može se priznati na osnovu profesionalnog iskustva u skladu sa Listama djelatnosti za priznavanje profesionalnog iskustva (u daljem tekstu: Liste djelatnosti).
- (2) Liste djelatnosti utvrđuje Ministarstvo.
- (3) Liste djelatnosti su I Lista djelatnosti, II Lista djelatnosti i III Lista djelatnosti i sačinjavaju se na osnovu lista koje utvrđuje Evropska komisija.
- (4) Liste djelatnosti objavljuju se u „Službenom listu Crne Gore“.

Automatsko priznavanje profesionalnih kvalifikacija na osnovu profesionalnog iskustva

Član 37

- (1) Ako je u Crnoj Gori pristup jednoj od djelatnosti koja je utvrđena u Listama djelatnosti ili bavljenje tom djelatnošću uslovljeno opštim, poslovnim ili stručnim znanjima i sposobnostima, nadležni organ priznaje prethodno bavljenje djelatnošću u drugoj državi ugovornici, kao profesionalno iskustvo i dovoljan dokaz tog znanja i sposobnosti.
- (2) Profesionalno iskustvo iz stava 1 ovog člana nadležni organ priznaje podnosiocu zahtjeva automatski ako ispunjava uslove iz čl. 38, 39 i 40 ovog zakona.

Uslovi za obavljanje djelatnosti sa I Liste djelatnosti

Član 38

- (1) Podnosilac zahtjeva ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti sa I Liste djelatnosti, ako je tu djelatnost prethodno obavljao:
  - 1) šest uzastopnih godina kao preduzetnik ili odgovorno lice u privrednom društvu;
  - 2) tri uzastopne godine kao preduzetnik ili odgovorno lice u privrednom društvu, ako dokaže da se najmanje tri prethodne godine osposobljavao u odgovarajućoj djelatnosti, što dokazuje potvrdom koju priznaje država ugovornica ili koju nadležni organ smatra odgovarajućim dokazom;
  - 3) četiri uzastopne godine kao preduzetnik ili odgovorno lice u privrednom društvu, ako dokaže da se najmanje dvije prethodne godine osposobljavao u odgovarajućoj djelatnosti, što dokazuje potvrdom koju priznaje država ugovornica ili koju nadležni organ smatra odgovarajućim dokazom;
  - 4) tri uzastopne godine kao preduzetnik, ako dokaže da je obavljao odgovarajuću djelatnost kao zaposleno lice najmanje pet godina; ili
  - 5) pet uzastopnih godina kao rukovodilac, od čega je najmanje tri godine obavljao tehničke zadatke i bio je odgovoran za najmanje jedan odsjek u privrednom društvu, ako dokaže da se najmanje tri prethodne godine osposobljavao za odgovarajuću djelatnost, što dokazuje potvrdom koju je priznala država ugovornica ili koju nadležni organ smatra odgovarajućim dokazom.
- (2) U slučajevima iz stava 1 tač. 1 i 4 ovog člana, podnosilac zahtjeva mora da dokaže da nije prestao da obavlja profesionalnu djelatnost više od deset godina koje se računaju od dana podnošenja urednog zahtjeva kod nadležnog organa.

Uslovi za obavljanje djelatnosti sa II Liste djelatnosti

Član 39

- (1) Podnosilac zahtjeva ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti sa II Liste djelatnosti, ako je tu djelatnost prethodno obavljao:
- 1) pet uzastopnih godina kao preduzetnik ili odgovorno lice u privrednom društvu;
  - 2) tri uzastopne godine kao preduzetnik ili odgovorno lice u privrednom društvu ako dokaže da se najmanje tri prethodne godine osposobljavao u odgovarajućoj djelatnosti, što dokazuje potvrdom koju priznaje država ugovornica ili koju nadležni organ smatra odgovarajućim dokazom;
  - 3) četiri uzastopne godine kao preduzetnik ili odgovorno lice u privrednom društvu, ako dokaže da se najmanje dvije prethodne godine osposobljavao u odgovarajućoj djelatnosti, što dokazuje potvrdom koju priznaje država ugovornica ili koju nadležni organ smatra odgovarajućim dokazom;
  - 4) tri uzastopne godine kao preduzetnik ili odgovorno lice u privrednom društvu, ako dokaže da je obavljao odgovarajuću djelatnost kao preduzetnik najmanje pet godina;
  - 5) pet uzastopnih godina kao zaposleno lice, ako dokaže da se najmanje tri prethodne godine osposobljavao u odgovarajućoj djelatnosti, što dokazuje potvrdom koju priznaje država ugovornica ili koju nadležni organ smatra odgovarajućim dokazom; ili
  - 6) šest uzastopnih godina kao preduzetnik, ako dokaže da se najmanje dvije prethodne godine osposobljavao u odgovarajućoj djelatnosti, što dokazuje potvrdom koju priznaje država ugovornica ili koju nadležni organ smatra odgovarajućim dokazom.
- (2) U slučajevima iz stava 1 tač. 1 i 4 ovog člana, podnosilac zahtjeva mora da dokaže da nije prestao da obavlja profesionalnu djelatnost više od deset godina koje se računaju od dana podnošenja urednog zahtjeva kod nadležnog organa.

Uslovi za obavljanje djelatnosti sa III Liste djelatnosti

Član 40

- (1) Podnosilac zahtjeva ispunjava uslove za obavljanje profesionalne djelatnosti sa III Liste djelatnosti, ako je tu djelatnost prethodno obavljao:
- 1) tri uzastopne godine kao preduzetnik ili odgovorno lice u privrednom društvu;
  - 2) dvije uzastopne godine kao preduzetnik ili odgovorno lice u privrednom društvu, ako dokaže da se prethodno osposobljavao u odgovarajućoj djelatnosti, što dokazuje potvrdom koju priznaje država ugovornica ili koju nadležni organ smatra odgovarajućim dokazom;
  - 3) dvije uzastopne godine kao preduzetnik ili odgovorno lice u privrednom društvu, ako dokaže da je obavljao odgovarajuću djelatnost najmanje tri godine; ili
  - 4) tri uzastopne godine kao zaposleno lice, ako dokaže da se prethodno osposobljavao u odgovarajućoj djelatnosti, što dokazuje potvrdom koju priznaje država ugovornica ili koju nadležni organ smatra odgovarajućim dokazom.
- (2) U slučajevima iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana, podnosilac zahtjeva mora da dokaže da nije prestao da obavlja profesionalnu djelatnost više od deset godina koje se računaju od dana podnošenja urednog zahtjeva kod nadležnog organa.

3. Sistem automatskog priznavanja profesionalnih kvalifikacija Automatsko priznavanje po osnovu minimalnih uslova osposobljenosti

Član 41

- (1) Nadležni organ priznaje podnosiocu zahtjeva profesionalnu kvalifikaciju za regulisane profesije za doktora medicine, medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, stomatologe, veterinare, babice, farmaceute i arhitekta, ako kvalifikacija ispunjava minimalne uslove osposobljenosti propisane pravnim aktima Evropske unije o priznavanju profesionalnih kvalifikacija, a koji se potvrđuju dokazima o formalnim kvalifikacijama.

Automatsko priznavanje po osnovu zajedničkog okvira za osposobljavanje

Član 42

- (1) Profesionalna kvalifikacija za obavljanje određene regulisane profesije može se priznati na osnovu zajedničkog okvira za osposobljavanje.
- (2) Zajednički okvir za osposobljavanje iz stava 1 ovog člana predstavlja skup minimalnog znanja, vještina i kompetencija potrebnih za obavljanje određene profesije odnosno djelatnosti i uvodi se za automatsko priznavanje profesionalnih kvalifikacija na osnovu zajedničkih načela.
- (3) Dokazi o formalnim kvalifikacijama koji su stečeni na osnovu zajedničkog okvira kvalifikacija izjednačavaju se sa dokazima o formalnim kvalifikacijama koje je izdao nadležni organ države ugovornice.
- (4) Postojanje zajedničkog okvira osposobljavanja za određenu profesiju odnosno djelatnost ne zamjenjuje programe osposobljavanja koji se sprovode u Crnoj Gori.

Primjena zajedničkog okvira za osposobljavanje u Crnoj Gori

Član 43

- (1) Nadležni organ ili nadležno udruženje mogu da podnesu predlog za uspostavljanje zajedničkog okvira za osposobljavanje, ako ispunjava uslove koje utvrđuje Evropska komisija.
- (2) Predlog iz stava 1 ovog člana dostavlja se Evropskoj komisiji.
- (3) Crna Gora nije u obavezi da primijeni zajednički okvir za osposobljavanje na svojoj teritoriji, niti da automatski prizna stručne kvalifikacije stečene posredstvom ovog okvira, ako:
  - 1) na teritoriji Crne Gore ne postoje ustanove obrazovanja ili osposobljavanja koje nude takvo osposobljavanje za odgovarajuću profesiju;
  - 2) uvođenje zajedničkog okvira osposobljavanja bi nepovoljno uticalo na organizaciju sistema obrazovanja i stručnog osposobljavanja;
  - 3) postoje znatne razlike između zajedničkog okvira osposobljavanja i osposobljavanja koje se zahtijeva na teritoriji Crne Gore, što predstavlja rizik po javni interes, javnu bezbjednost, javno zdravlje ili bezbjednost korisnika usluga ili za zaštitu životne sredine.

Automatsko priznavanje na osnovu zajedničkog testa osposobljenosti

Član 44

- (1) Profesionalna kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije može se priznati na osnovu zajedničkog testa osposobljenosti.
- (2) Zajednički test osposobljenosti je standardizovana provjera osposobljenosti koja je dostupna u državama ugovornicama i koja se primjenjuje na lica koja posjeduju profesionalne kvalifikacije za obavljanje određenih profesija, odnosno djelatnosti.
- (3) Polaganje zajedničkog testa osposobljenosti u državi ugovornici omogućava licu iz stava 1 ovog člana da obavlja profesiju, odnosno djelatnost u drugoj državi ugovornici pod istim uslovima koje imaju njeni državljani.

Primjena zajedničkog testa osposobljenosti u Crnoj Gori

Član 45

- (1) Nadležni organ ili nadležno udruženje mogu da podnesu predlog za zajednički test osposobljenosti, ako ispunjava uslove koje utvrđuje Evropska komisija.
- (2) Predlog iz stava 1 ovog člana dostavlja se Evropskoj komisiji.
- (3) Crna Gora nije u obavezi da primijeni zajednički test osposobljenosti na svojoj teritoriji, niti da automatski prizna stručne kvalifikacije stečene posredstvom ovog testa, ako:
  - 1) profesija nije regulisana na teritoriji Crne Gore;
  - 2) sadržaj zajedničkog testa osposobljenosti može da predstavlja rizik za javno zdravlje ili bezbjednost korisnika usluga na teritoriji Crne Gore;
  - 3) sadržaj zajedničkog testa osposobljenosti učinio bi pristup profesiji znatno manje privlačnim u poređenju sa zahtjevima za obavljanje određene profesije u Crnoj Gori.

IV. PRUŽANJE POVREMENIH ILI PRIVREMENIH USLUGA U CRNOJ GORI KOD OBAVLJANJA REGULISANIH PROFESIJA

Opšta načela

Član 46

- (1) Pružalac usluga koji je osnovan u državi ugovornici porijekla i koji pruža usluge u toj državi, može iste usluge u Crnoj Gori pružati povremeno ili privremeno.
- (2) Ako profesija u državi ugovornici porijekla nije regulisana, pružalac usluga može pružati usluge u Crnoj Gori ako ih je u toj državi ugovornici porijekla pružao najmanje godinu dana u posljednjih deset godina.
- (3) Na pružaoca usluga shodno se primjenjuju propisi koji se odnose na njegove profesionalne kvalifikacije, način obavljanja profesije odnosno djelatnosti, etičku, stručnu i krivičnu, kao i materijalnu odgovornost, koji važe za stručnjake koji stalno obavljaju istu profesionalnu djelatnost.

- (4) Odredbe ovog poglavlja odnose se i na zahtjeve za djelimičan pristup za pružanje privremenih ili povremenih usluga kod profesija odnosno profesionalnih djelatnosti koje mogu prouzrokovati ozbiljnu štetu za javno zdravlje ili bezbjednost i ne mogu se automatski priznavati u smislu čl. 37, 41, 42 i 44 ovog zakona.

Članstvo u profesionalnim udruženjima

Član 47

- (1) Nadležni organ od pružaoca usluga koji ima sjedište u drugoj državi ugovornici ne smije da zahtijeva učlanjenje u profesionalno udruženje u Crnoj Gori, i ako je taj uslov propisan za državljane Crne Gore, ali može da zahtijeva privremenu registraciju ako pružaocu usluga to ne prouzrokuje dodatne troškove.
- (2) Pružalac usluge se registruje na period za koji mu je odobreno pružanje usluge.

Prijava za pružanje usluga

Član 48

- (1) Pružalac usluga podnosi prijavu sa dokumentacijom kod nadležnog organa u pisanoj formi ili elektronski, preko jedinstvene kontakt tačke.
- (2) Prije prvog pružanja usluga u Crnoj Gori pružalac usluge podnosi prijavu i dužan je da obavijesti nadležni organ kada se suštinski promijene okolnosti od značaja za pružanje usluga, a naročito u slučaju promjene djelatnosti ili prestanka ispunjavanja uslova na osnovu kojih je izdato odobrenje za pružanje usluge, u skladu sa posebnim zakonom.
- (3) Prijava sadrži lične podatke pružaoca usluga, i to: ime pružaoca usluga, adresu stanovanja, pol, datum, mjesto i državu rođenja, državljanstvo i broj pasoša, naziv regulisane profesije odnosno djelatnosti koju pružalac namjerava da obavlja i podatke o osiguranju (lično ili kolektivno osiguranje) u vezi sa profesionalnom odgovornošću.
- (4) Nadležni organ na svojoj internet stranici objavljuje obrazac prijave.
- (5) U postupku razmatranja prijave za povremeno ili privremeno pružanje usluga nadležni organ ocjenjuje prirodu obavljanja usluga za svaki slučaj posebno na osnovu trajanja, učestalosti i redovnost pružanja usluga.

Dokumentacija

Član 49

- (1) Prije početka prvog pružanja usluga, nadležni organ od pružaoca usluga može zahtijevati da se uz prijavu dostave i sljedeći dokazi:
- 1) potvrda o državljanstvu pružaoca usluga;
  - 2) potvrda kojom se dokazuje da pružalac usluge ima registrovanu privrednu djelatnost u državi ugovornici porijekla za pružanje usluge, kao i da u trenutku izdavanja potvrde nema privremenu ili trajnu zabranu obavljanja profesije;
  - 3) dokaz o profesionalnim kvalifikacijama;
  - 4) dokaz da je pružalac usluga obavljao takvu uslugu najmanje godinu dana u periodu od prethodnih deset godina, u slučaju iz člana 46 stav 2 ovog zakona;

- 5) dokaz o nekažnjavanju, odnosno dokaz da nije bilo privremenog ili trajnog oduzimanja prava za obavljanje profesije u slučajevima profesija iz bezbjednosnog sektora, zdravstvenog sektora i za profesije povezane sa obrazovanjem maloljetnih lica, uključujući i brigu o djeci i predškolsko vaspitanje i obrazovanje, kada to Crna Gora traži za svoje državljane;
- 6) potvrda o prirodi i trajanju djelatnosti, koju izdaje nadležni organ druge države ugovornice u kojoj pružalac usluge ima sjedište, za profesije koje se u skladu sa ovim zakonom priznaju na osnovu profesionalnog iskustva i za koje se prije prvog pružanja usluga zahtijeva provjera iz člana 51 ovog zakona.

EU potvrda

Član 50

- (1) EU potvrda izdaje se pravnom ili fizičkom licu koje ima registrovanu privrednu djelatnost u Crnoj Gori i želi da u drugoj državni ugovornici pruža usluge.
- (2) Podnosilac zahtjeva za izdavanje EU potvrde može da bude:
  - pravno ili fizičko lice koje ima registrovanu privrednu djelatnost u Crnoj Gori, koje je obavljalo ili obavlja djelatnost na području Crne Gore, a koje namjerava da u drugoj državi ugovornici obavlja regulisanu profesiju; ili
  - pravno ili fizičko lice koje ima registrovanu privrednu djelatnost u Crnoj Gori, koje namjerava da u drugoj državni ugovornici obavlja profesiju koju je obavljalo u Crnoj Gori najmanje godinu dana u periodu od deset godina prije pružanja usluga, a u slučaju da ta profesija nije regulisana u Crnoj Gori, ali je regulisana u drugoj državi ugovornici.
- (3) EU potvrdom se dokazuje da lice iz stava 1 ovog člana ima registrovanu privrednu djelatnost u Crnoj Gori i da u trenutku izdavanja potvrde nema, čak ni privremeno, zabranu obavljanja profesije, odnosno djelatnosti.
- (4) Sadržaj i obrazac EU potvrde utvrdiće se propisom Ministarstva.

Provjera profesionalne osposobljenosti pružaoca usluge

Član 51

- (1) Nadležni organ može prije prvog pružanja usluga koje mogu da utiču na javno zdravlje ili bezbjednost, provjeriti profesionalnu kvalifikaciju pružaoca usluga.
- (2) Ako je razlika između profesionalne kvalifikacije pružaoca usluga i osposobljenosti koja se zahtijeva u Crnoj Gori takva da ugrožava javno zdravlje ili bezbjednost, nadležni organ će omogućiti da provjerom profesionalne osposobljenosti pružalac usluga dokaže da je stekao potrebna znanja, vještine i kompetencije.
- (3) Nadležni organ omogućava provjeru profesionalne osposobljenosti pružaocu usluge, pri čemu provjeravanje ne smije prelaziti okvire koji su potrebni za postizanje navedene svrhe.
- (4) Nadležni organ u roku od jednog mjeseca od dana prijema prijave iz člana 48 ovog zakona i svih dostavljenih dokaza iz člana 49 ovog zakona donosi rješenje kojim se pružalac usluge upućuje na provjeru profesionalne kvalifikacije ili mu se dozvoljava pružanje usluga na teritoriji Crne Gore.
- (5) Ako nadležni organ iz opravdanih razloga ne može da odluči u roku iz stava 4 ovog člana, dužan je da u tom roku obavijesti pružaoca usluge.

- (6) Rješenje iz stava 4 ovog člana nadležni organ mora donijeti u roku od dva mjeseca od dana prijema prijave iz člana 48 ovog zakona.
- (7) Ako pružalac usluge uspješno obavi provjeru profesionalne osposobljenosti iz stava 2 ovog člana, nadležni organ mu izdaje dozvolu za privremeno odnosno povremeno pružanje usluga u roku od mjesec dana od dana prijema dokaza o uspješno obavljenoj provjeri profesionalne osposobljenosti.
- (8) Pružalac usluga može povremeno odnosno privremeno pružati usluge i bez dozvole, ako nadležni organ ne odluči u roku iz st. 4 i 6 ovog člana.

Važenje odobrenja za pružanje usluga

Član 52

- (1) Kod usluga koje mogu da utiču na javno zdravlje i bezbjednost, pružaocu usluga koji ispunjava propisane uslove u skladu sa ovim zakonom, nadležni organ odobrava pružanje povremenih ili privremenih usluga kod obavljanja regulisanih profesija.
- (2) Odobrenje iz stava 1 ovog člana važi 18 mjeseci.
- (3) Nakon isteka perioda na koje je odobrenje izdato, pružalac usluge koji želi i dalje da pruža povremene ili privremene usluge kod obavljanja regulisane profesije u Crnoj Gori, može ga produžiti u skladu sa odredbama člana 48 ovog zakona.

Upotreba profesionalnog naziva kod pružanja povremenih ili privremenih usluga

Član 53

- (1) Pružalac usluge pruža povremene ili privremene usluge pod profesionalnim nazivom države ugovornice porijekla.
- (2) Profesionalni naziv iz stava 1 ovog člana ispisuje se na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika države ugovornice porijekla, vodeći računa da ne dođe do zamjene naziva sa profesionalnim nazivom za regulisane profesije, odnosno profesionalne djelatnosti u Crnoj Gori.
- (3) Ako u državi ugovornici porijekla ne postoji profesionalni naziv, pružalac usluge pruža usluge koristeći naziv stečene formalne kvalifikacije na jeziku države ugovornice porijekla.
- (4) Izuzetno od st. 1, 2 i 3 ovog člana, privremene i povremene usluge se pružaju pod profesionalnim nazivom regulisane profesije u Crnoj Gori, ako se radi o profesijama koje mogu da ugroze javno zdravlje ili bezbjednost i profesijama koje se automatski priznaju u skladu sa članom 41 ovog zakona

Administrativna saradnja

Član 54

- (1) Nadležni organ može, usljed opravdane sumnje, da zatraži od nadležnih organa države ugovornice porijekla da ga obavijeste o svim informacijama koje se odnose na zakonitost osnivanja pružaoca usluga, kao i za postojanje disciplinskih mjera ili krivičnih sankcija povezanih sa zabranom ili ograničenjem koje utiču na pružanje usluga.
- (2) Nadležni organ može da zatraži od nadležnih organa države ugovornice porijekla i informacije o programima obrazovanja koje je prošao pružalac usluga na osnovu kojih može da ocijeni da li postoje značajne razlike koje bi mogle da ugroze javno zdravlje ili bezbjednost.

Podaci saopšteni korisnicima usluga

Član 55

- (1) Nadležni organ može od pružaoca usluga koji u Crnoj Gori pruža usluge pod profesionalnim nazivom države ugovornice porijekla ili nazivom stečene formalne kvalifikacije na jeziku države ugovornice porijekla, da zatraži da korisniku usluga dostavi podatke, i to o:
- 1) registru u koji je upisan, broju registracije ili o drugom načinu utvrđivanja identiteta u registru, ako je pružalac usluga upisan u poslovni ili drugi registar;
  - 2) imenu i adresi nadležnog organa koji je u državi ugovornici porijekla odobrio djelatnost;
  - 3) nazivu profesionalnog udruženja ili drugog organa kod kojeg je registrovan pružalac usluga;
  - 4) nazivu profesije ili profesionalne djelatnosti odnosno formalne kvalifikacije pružaoca usluga i države ugovornice koja ih je dodijelila;
  - 5) identifikacionom broju za porez na dodatu vrijednost, u skladu sa posebnim zakonom, ako pružalac usluga obavlja djelatnost koja je predmet oporezivanja;
  - 6) osiguranju (lično ili kolektivno osiguranje) u vezi sa profesionalnom odgovornošću.

V. PRIZNAVANJE PROFESIONALNIH KVALIFIKACIJA STEČENIH U TREĆIM DRŽAVAMA

Primjena

Član 56

- (1) Na postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama shodno se primjenjuju odredbe čl. 17 do 45 ovog zakona.
- (2) Na priznavanje profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama ne primjenjuju se odredbe čl. 41, 42 i 44 ovog zakona.
- (3) Dodatni uslovi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama i ispunjenost tih uslova, kao i način i postupak priznavanja profesionalnih kvalifikacija stečenih u trećim državama mogu se urediti posebnim zakonom.

VI. EVROPSKA PROFESIONALNA KARTICA

Definicija i namjena

Član 57

- (1) Evropska profesionalna kartica (u daljem tekstu: kartica) je elektronska potvrda koja dokazuje da stručnjak ispunjava sve uslove potrebne za priznavanje profesionalnih kvalifikacija za stalno obavljanje regulisane profesije ili za povremeno ili privremeno pružanje usluga u državi ugovornici domaćinu.
- (2) Kartica se izdaje za sljedeće regulisane profesije:
  - 1) medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu;
  - 2) farmaceute;
  - 3) fizioterapeute;
  - 4) planinske vodiče;

- 5) agente za nekretnine.
- (3) Izdavanje kartice je dobrovoljno za nosioce profesionalne kvalifikacije za profesiju za koju je ona uvedena, odnosno nosilac profesionalne kvalifikacije može se prijaviti za takvu karticu ili se mogu primijeniti postupci iz čl. 17 do 45 ovog zakona.
- (4) Sadržaj kartice utvrđuje se u skladu sa direktivom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija i propisima kojima se uređuje Evropska profesionalna kartica.

Zahtjev za izdavanje kartice

Član 58

- (1) Zahtjev za izdavanje kartice podnosi se elektronski preko IMI sistema, tj. posredstvom onlajn aplikacije u skladu sa Direktivom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih zanimanja, na način što se podnošenjem zahtjeva automatski formira dosije u IMI sistemu.
- (2) Podnosilac zahtjeva za izdavanje kartice dostavlja sljedeće podatke o:
- 1) identitetu;
  - 2) profesiji;
  - 3) nazivu države ugovornice u kojoj namjerava da obavlja privrednu djelatnost ili da povremeno ili privremeno pruža usluge;
  - 4) državi u kojoj ima registrovanu privrednu djelatnost koju namjerava da obavlja u trenutku podnošenja zahtjeva;
  - 5) svrsi profesionalne djelatnosti:
    - a) obavljanje privredne djelatnosti;
    - b) povremeno ili privremeno pružanje usluga;
  - 6) izboru jednog načina priznavanja, u slučaju:
    - a) stalnog obavljanja privredne djelatnosti:
      - automatsko priznavanje;
      - opšti sistem priznavanja;
    - b) povremenog ili privremenog pružanja usluga:
      - pružanje usluga uz provjeru kvalifikacija;
      - pružanje usluga bez prethodne provjere kvalifikacija;
  - 7) i druge podatke od značaja za režim priznavanja u skladu sa tačkom 6 stav 1 ovog člana.
- (3) U slučaju iz stava 2 tačka 4 ovog člana, ako podnosilac zahtjeva nema registrovanu privrednu djelatnost u trenutku podnošenja zahtjeva, treba da navede državu ugovornicu u kojoj je stekao stručnu kvalifikaciju, a ako postoji više država članica u kojoj je stekao stručnu kvalifikaciju, podnosilac zahtjeva treba da se odluči za onu koja će preuzeti njegov zahtjev za karticu.
- (4) Ako podnosilac zahtjeva nije naveo pravi način priznavanja profesionalne kvalifikacije u smislu stava 2 tačka 6 ovog člana, u roku od nedelju dana od dana prijema zahtjeva nadležni organ će zatražiti od podnosioca zahtjeva da ponovo podnese zahtjev u okviru primjenjivog režima.

Postupanje nadležnog organa nakon prijema zahtjeva

Član 59

- (1) Nadležni organ u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za izdavanje kartice potvrđuje prijem zahtjeva i obavještava podnosioca zahtjeva o dopuni nedostajućih dokumenata.
- (2) Nadležni organ provjerava da li je podnosilac zahtjeva registrovan za obavljanje privredne djelatnosti u Crnoj Gori, i valjanost i vjerodostojnost dokumentacija potvrđuje u IMI sistemu.
- (3) Ako je dokumentaciju izdao drugi organ, nadležni organ države ugovornice porijekla se konsultuje sa organom koji je izdao dokumenta kako bi potvrdio valjanost i vjerodostojnost dokumenata u IMI sistemu.
- (4) Ako je dokument izdat u drugoj državi ugovornici, nadležni organ pomoću IMI sistema stupa u vezu sa nadležnim organom druge države ugovornice koje je registrovano u IMI sistemu radi provjere valjanosti i vjerodostojnosti dokumenta.
- (5) Organi druge države ugovornice koji su nadležni za zahtjeve za izdavanje kartice, saraduju i odmah odgovaraju na sve zahtjeve dobijene od nadležnog organa države ugovornice porijekla.
- (6) Ako nadležni organ države ugovornice porijekla koji je izdao dokumenta, odnosno nadležni organ druge države ugovornice koji je izdao dokumenta nije potvrdilo valjanost i vjerodostojnost traženih dokumenata, nadležni organ države ugovornice porijekla će o tome obavijestiti podnosioca zahtjeva za izdavanje kartice i pozvati ga da dostavi ovjerenu kopiju dokumenta, ukoliko to zahtijeva država ugovornica domaćin.
- (7) Kod ponovnog zahtjeva za izdavanje kartice nadležni organ ne može zahtijevati dokumenta, koja IMI sistem već sadrži i koja su važeća.

Odlučivanje o izdavanju kartice za povremeno ili privremeno pružanje usluga

Član 60

- (1) Nadležni organ države ugovornice porijekla u roku od 21 dan od dana prijema urednog zahtjeva izdaje karticu za pružanje povremenih ili privremenih usluga u drugoj državi ugovornici.
- (2) Rok iz stava 1 ovog člana počinje da teče od dana urednog prijema zahtjeva, a ako zahtjev nije bio uredan i tražena je dodatna dokumentacija, nakon isteka sedam dana od dana urednog prijema zahtjeva.
- (3) Nadležni organ države ugovornice porijekla karticu šalje nadležnom organu druge države ugovornice i o tome obavještava podnosioca zahtjeva za izdavanje kartice.
- (4) Podnosilac zahtjeva za izdavanje kartice ima pravo na pravni lijek u skladu sa posebnim zakonom.
- (5) Kartica važi 18 mjeseci od dana izdavanja, a ako imalac kartice odluči da produži važenje kartice, o tome obavještava nadležni organ države ugovornice porijekla.
- (6) Imalac kartice dužan je da obavijesti nadležni organ države ugovornice porijekla o svakoj promjeni okolnosti koje utiču na njegovo pravo na pružanje usluga.
- (7) U slučaju iz stava 6 ovog člana nadležni organ države ugovornice porijekla šalje ažuriranu karticu drugim državama ugovornicama.

Pripreme aktivnosti u vezi sa izdavanjem kartice za stalno obavljanje profesije ili pružanje usluga koje mogu da utiču na javno zdravlje ili bezbjednost

Član 61

- (1) Zahtjev za izdavanje kartice za stalno obavljanje profesije ili za pružanje usluga koje mogu da utiču na javno zdravlje ili bezbjednost podnosi se nadležnom organu države ugovornice porijekla.
- (2) Nadležni organ države ugovornice porijekla u roku od jednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana potvrđuje vjerodostojnost i važenje dokumenata u IMI sistemu.
- (3) Rok iz stava 2 ovog člana počinje da teče od dana urednog prijema zahtjeva, a ako zahtjev nije bio uredan i tražena je dodatna dokumentacija, nakon isteka sedam dana od dana urednog prijema zahtjeva.
- (4) Nakon isteka roka iz st. 2 i 3 ovog člana, nadležni organ države ugovornice porijekla o statusu zahtjeva obavještava podnosioca zahtjeva za izdavanje kartice, a zahtjev prosljeđuje državi ugovornici domaćinu.
- (5) Podnosilac zahtjeva za izdavanje kartice ima pravo na pravni lijek u skladu sa posebnim zakonom.

Razmatranje zahtjeva za izdavanje kartice za stalno obavljanje profesije ili pružanje usluga koje mogu da utiču na javno zdravlje ili bezbjednost

Član 62

- (1) Zahtjevi za izdavanje kartice za stalno obavljanje profesije ili pružanje usluga koje mogu da utiču na javno zdravlje i bezbjednost, primljeni preko IMI sistema iz drugih država ugovornica, razmatraju se kao zahtjevi za priznavanje profesionalnih kvalifikacija u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Nadležni organ države ugovornice domaćina odlučuje o izdavanju kartice u skladu sa stavom 1 ovog člana u roku od mjesec dana od dana prijema zahtjeva države ugovornice porijekla za automatsko priznavanje profesije, odnosno profesionalne djelatnosti iz čl. 37, 41, 42 i 44 ovog zakona.
- (3) U slučaju opravdanih sumnji, država članica domaćin može da zatraži dodatne informacije ili unos ovjerene kopije nekog dokumenta od države ugovornice porijekla, koje se moraju dostaviti u roku od 14 dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Nadležni organ države ugovornice domaćina odlučuje da li će izdati karticu ili sprovesti dopunske mjere u roku od dva mjeseca od dana prijema zahtjeva koji je prosljedila država ugovornica porijekla za pružanje usluga u slučaju regulisanih profesija koje utiču na javno zdravlje ili bezbjednost i za koje se može zahtijevati prethodna provjera kvalifikacija.
- (5) U slučaju opravdanih sumnji, država članica domaćin može da zatraži dodatne informacije ili unos ovjerene kopije nekog dokumenta od države ugovornice porijekla, koje se moraju dostaviti u roku od 14 dana od dana prijema zahtjeva.
- (6) Ukoliko država članica domaćin ne primi tražene podatke od države ugovornice porijekla ona može donijeti odluku o odbijanju izdavanja kartice, koja mora biti propisno obrazložena.
- (7) Ako država ugovornica domaćin propusti da donese odluku u rokovima iz st. 2 i 4 ovog člana ili organizuje provjeru osposobljenosti iz stava 4 ovog člana, smatraće se da je kartica izdata i ona će se automatskim putem IMI sistema poslati podnosiocu zahtjeva.

- (8) Rok za odlučivanje iz st. 2 i 4 ovog člana se može produžiti za najviše 14 dana, ako je to neophodno zbog zahtjevnosti postupka o čemu nadležni organ države ugovornice domaćina donosi rješenje u kojem navodi razloge za produženje roka i o tome obavještava podnosioca zahtjeva.

Evidencija imaoaca kartice

Član 63

- (1) Za provjeravanje prava imaoaca kartice za obavljanje profesije za koju je bila izdata kartica, samo nadležni organi države ugovornice porijekla i nadležni organi države ugovornice domaćina imaju pravo pristupa podacima o imiocima kartice u IMI sistemu.
- (2) Podaci o imiocima kartice iz stava 1 ovog člana sadrže ime i prezime, datum i mjesto rođenja, profesiju, formalne kvalifikacije, nadležne organe, broj kartice, bezbjednosne zahtjeve i navođenje važeće lične karte ili pasoša, podatke o stečenim profesionalnim iskustvima ili obavljenim dopunskim mjerama imalaca kartica.
- (3) Lični podaci u IMI sistemu smiju se obrađivati samo u mjeri neophodnoj za vođenje postupka priznavanja.
- (4) Imalac kartice može bilo kada zahtijevati ispravku netačnih ili nepotpunih podataka, brisanje ili blokadu njegovih podataka u IMI sistemu.
- (5) Nadležni organ države ugovornice domaćina, prilikom izdavanja kartice, kao i svake dvije godine, dužan je da obavijesti imaoaca kartice o pravu iz stava 4 ovog člana.
- (6) Nadležni organ države domaćina omogućava da svako lice (poslodavci, klijenti, pacijenti i dr) može potvrditi vjerodostojnost i važenje kartice koju im je predočio imalac kartice, što je moguće uraditi posredstvom onlajn aplikacije.

Podaci o zabrani obavljanja profesije

Član 64

- (1) Nadležni organ države ugovornice porijekla i nadležni organ države ugovornice domaćina blagovremeno ažuriraju dosije IMI sa podacima o disciplinskim mjerama ili krivičnim sankcijama povezanim sa zabranom ili ograničenjem koje utiču na obavljanje djelatnosti imaoaca kartice.
- (2) Podaci iz stava 1 ovog člana su:
  - 1) ime i prezime, adresa stanovanja, datum i mjesto rođenja;
  - 2) profesija odnosno profesionalna djelatnost;
  - 3) o sudu ili drugom organu, koji je donio odluku o ograničenju ili zabrani;
  - 4) obim ograničenja ili zabrane;
  - 5) periodu za koji važi ograničenje ili zabrana.
- (3) Imalac kartice, kao i nadležni organi koji imaju pristup odgovarajućem dosijeu IMI odmah se obavještavaju o svim ažuriranjima.
- (4) Podaci iz stava 1 ovog člana brišu se iz IMI sistema kada istekne period za koji je imaoac kartice bila izrečena mjera zabrane ili ograničenja obavljanja profesije.

Zaštita ličnih podataka

Član 65

- (1) Na obradu podataka koji se koriste u postupku priznavanja profesionalnih kvalifikacija za obavljanje regulisanih profesija primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita ličnih podataka.

VII. ADMINISTRATIVNA SARADNJA I OBAVJEŠTAVANJE

Saradnja nadležnih organa

Član 66

- (1) Nadležni organi država ugovornica porijekla i nadležni organi država ugovornica domaćina, putem IMI sistema, međusobno razmjenjuju podatke o izrečenim disciplinskim mjerama ili krivičnim sankcijama odnosno drugim mjerama na osnovu kojih je stručnjaku zabranjeno ili ograničeno obavljanje profesije, kao i o konačnim odnosno pravosnažnim odlukama protiv imaoaca kartice.
- (2) Razmjena podataka obuhvata sljedeće podatke o stručnjaku odnosno pružaocu usluga: ime i prezime, datum i mjesto rođenja, država osnivanja, telefonski broj, e-adresa, adresa (država, regija, mjesto, poštanski broj, ulica i kućni broj), podatke o profesiji i nazivu profesije, državljanstvo, podatke o obavljanju profesije odnosno djelatnosti, podatke o osposobljavanju, podatke o članstvu u udruženjima i upisima u registar, podatke o radnom iskustvu, podatke o poslovima koje obavlja kod poslodavca, podatke o osiguranju odnosno finansijskoj garanciji, podatke u vezi sa informacijama koje je pružalac usluga garantovao korisnicima, podatke o zastupnicima, podatke o likvidnosti ili stečaju i podatke o dostavljenim dokazima.
- (3) Nadležni organi iz stava 1 ovog člana moraju obezbijediti tajnost razmijenjenih podataka i u svom radu poštovati posebne propise o zaštiti ličnih podataka.
- (4) Nadležni organi iz stava 1 ovog člana koriste podatke iz stava 2 ovog člana koji su potrebni za obradu pojedinog slučaja.

Nacionalni koordinatori

Član 67

- (1) Ministarstvo određuje lica koja će obavljati poslove nacionalnih koordinatora (u daljem tekstu: koordinatori).
- (2) Zadaci koordinatora su:
  - 1) podsticanje jedinstvenog sprovođenja ovog zakona za sve regulisane profesije odnosno profesionalne djelatnosti na koje se odnose;
  - 2) pribavljanje svih informacija relevantnih za primjenu ovog zakona, kao što su podaci o uslovima pristupa regulisanim profesijama u državama ugovornicama;
  - 3) razmatranje prijedloga za zajedničke okvire osposobljavanja i zajedničke testove osposobljenosti;
  - 4) razmjena informacija i dobre prakse između država ugovornica u području trajnog profesionalnog razvoja u regulisanim profesijama u skladu sa ovim zakonom;
  - 5) razmjena informacija i dobre prakse u primjeni dopunskih mjera propisanih ovim zakonom.
- (3) Koordinatori kod sprovođenja zadataka iz stava 2 tačka 2 ovog člana sarađuju sa Centrom za pomoć iz člana 70 ovog zakona.

Mehanizam upozoravanja

Član 68

- (1) Nadležni organi upozoravaju nadležne organe svih drugih država ugovornica na stručnjaka kojem su sudovi ili drugi odgovarajući organi ograničili ili zabranili obavljanje regulisane profesije ili profesionalne djelatnosti u cjelini ili djelimično na teritoriji Crne Gore, ili kada se radi o privremenoj zabrani:
  - 1) za profesiju doktora medicine, medicinske sestre za opštu zdravstvenu njegu, stomatologe, veterinare, babice, farmaceute i arhitekta, koji ispunjavaju uslove na osnovu minimalnih uslova osposobljavanja;
  - 2) za druge stručnjake koji obavljaju regulisanu profesiju ili profesionalnu djelatnost koje utiču na bezbjednost pacijenata, ako obavljaju profesiju koja je regulisana u Crnoj Gori;
  - 3) za stručnjake koji obavljaju regulisane profesije ili profesionalne djelatnosti povezane sa obrazovanjem maloljetnika, uključujući predškolsko vaspitanje i obrazovanje, ako obavljaju profesiju koja je regulisana u Crnoj Gori.
- (2) Nadležni organi država ugovornica dostavljaju podatke u formi upozorenja preko IMI sistema najkasnije u roku od tri dana od dana konačne odnosno pravosnažne odluke koja stručnjaku ograničava ili zabranjuje obavljanje regulisane profesije odnosno profesionalnih djelatnosti u cjelini ili djelimično.
- (3) Nadležni organi države ugovornice najkasnije tri dana od dana donošenja sudske odluke, upozorenjem putem IMI sistema obavještavaju nadležne organe drugih država ugovornica o identitetu stručnjaka koji je podnio zahtjev za priznavanje kvalifikacija i za kog su sudovi utvrdili da je koristio falsifikovane dokaze o profesionalnim kvalifikacijama.
- (4) Nadležni organi države ugovornice odmah obavještavaju nadležne organe drugih država ugovornica o prestanku zabrane ili ograničenja iz stava 1 ovog člana, zaključno sa danom prestanka i izmjene datuma o zabrani ili ograničenju obavljanja regulisane profesije odnosno profesionalnih djelatnosti.
- (5) Nadležni organi države ugovornice o izdatom upozorenju iz stava 1 ovog člana obavještavaju stručnjaka.
- (6) Stručnjak ima pravo na naknadu štete u skladu sa posebnim zakonom, ako mu je zbog pogrešnog upozorenja bila prouzrokovana šteta.
- (7) Podaci u vezi sa upozorenjem mogu se u IMI sistemu obrađivati samo dok su važeći, a brišu se najkasnije u roku od tri dana od dana prijema obavještenja o prekidu ili nakon isteka zabrane ili ograničenja iz stava 1 ovog člana.

Objava i pristup informacijama

Član 69

- (1) Jedinstvenu kontakt tačku uspostavlja organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije.
- (2) Jedinstvena kontakt tačka sadrži sljedeće informacije koje se redovno ažuriraju:
  - 1) spisak regulisanih profesija u Crnoj Gori, zajedno sa podacima nadležnih organa za svaku regulisanu profesiju i podacima Centra za pomoć iz člana 70 ovog zakona;
  - 2) spisak profesija za koje je na raspolaganju kartica, kao i troškovi postupka priznavanja profesionalnih kvalifikacija;

- 3) spisak profesija za koje Crna Gora, na osnovu zakona i drugih propisa, primjenjuje provjeravanje pružaoca usluga prije prvog pružanja usluga iz člana 52 ovog zakona;
- 4) spisak regulisanog obrazovanja i osposobljavanja, kao i osposobljavanje iz člana 23 tačka 3 alineja 2 ovog zakona;
- 5) smjernice o organizaciji i priznavanju profesionalnog osposobljavanja sprovedenog u drugoj državi ugovornici ili u trećoj državi iz člana 14 ovog zakona;
- 6) zahtjeve i postupke kod privremenog ili stalnog obavljanja regulisane profesije u Crnoj Gori, zajedno sa zahtjevima koji se odnose na znanje jezika, troškove koje moraju izmiriti stručnjaci i dokumenta koja moraju dostaviti nadležnim organima;
- 7) podatke o donesenim rješenjima o priznavanju profesionalnih kvalifikacija.

Centar za pomoć

Član 70

- (1) Radi aktivnog pružanja informacija o postupcima za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, informacija o domaćim propisima kojima su uređene profesije i njihovo obavljanje, i po potrebi etičkim pravilima, obrazuje se Centar za pomoć.
- (2) Poslove Centra za pomoć obavlja Ministarstvo.
- (3) Informacije iz stava 1 ovog člana Centar za pomoć pruža državljanima Crne Gore, kao i drugim centrima za pomoć drugih država ugovornica.
- (4) Centar za pomoć u saradnji sa centrom države ugovornice porijekla, nadležnim organima pomaže po potrebi kod ostvarivanja prava u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Nadležni organ dužan je da odredi lice čiji je zadatak da pruža potrebne informacije Centru za pomoć.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Usklađivanje propisa

Član 71

- (1) Nadležni organi dužni su da usklade propise kojima se uređuju regulisane profesije obuhvaćene automatskim priznavanjem profesionalnih kvalifikacija sa odredbama ovog zakona do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Rok za donošenje lista

Član 72

- (1) Lista regulisanih profesija i Liste djelatnosti za priznavanje profesionalnog iskustva donijeće se do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Podzakonski akti

Član 73

- (1) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Nacionalni kordinatori

Član 74

- (1) Ministar nadležan za poslove rada određuje lica koja će obavljati poslove nacionalnih koordinatora do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Započeti postupci

Član 75

- (1) Postupci priznavanja profesionalnih kvalifikacija koji su započeti do dana početka primjene ovog zakona, završiće se u skladu sa propisima koji su bili na snazi do dana početka primjene ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 76

- (1) Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o priznavanju inostranih kvalifikacija za obavljanje regulisane profesije ("Službeni list CG", broj 18/11), odredbe Zakona o nacionalnim stručnim kvalifikacijama ("Službeni list CG", br. 80/08, 14/09 i 40/16) koje se odnose na priznavanje inostranih sertifikata za obavljanje regulisanih profesija u Crnoj Gori i odredbe Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija ("Službeni list CG", br. 57/11 i 42/16) koje se odnose na priznavanje inostranih obrazovnih isprava o stečenom srednjem, odnosno visokom obrazovanju za obavljanje regulisanih profesija.

Stupanje na snagu

Član 77

- (1) Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

---

*U ovaj zakon preneseni su sljedeći pravni akti Evropske unije:

1. Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2005/36/EZ od 7. septembra 2005. godine, izmijenjena Direktivom 2013/55/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. novembra 2013. godine o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju profesionalnih kvalifikacija i Regulative (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj saradnji preko informacionog sistema za unutrašnje tržište (Regulativa IMI);

Broj: 26-1/18-4/4
EPA 471 XXVI
Podgorica, 27. jul 2018. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 26. SAZIVA

PREDSJEDNIK
Ivan Brajović